

ZPRÁVY

● Ocenenie RNDr. Márii Švejnochovej

Slovenská farmaceutická spoločnosť (SFS) ocenila pani RNDr. Máriu Švejnochovú ocenením Medaila PhMr. Vladimíra J. Žuffu.

Pani RNDr. Mária Švejnochová, rodená Vincúrová, sa narodila počas evakuácie rodiny cez vojnové obdobie 5. septembra 1944 v Topoľčiankach. Predškolskú aj ďalšiu školskú dochádzku absolvovala v Bratislave.

Po maturite na SZŠ v roku 1962 bola prijatá na FaF UK, ktorú ukončila v roku 1967.

Po promócií od 15. augusta 1967 – 31. marca 1970 pôsobila na OTK v Slovakofarme n.p. Hlohovci. Na tomto pracovisku v rámci medzioperačnej kontroly zaviedla do praxe nový analytický postup na dôkaz totožnosti jednotlivých purínových alkaloidov metódou chromatografie na tenkej vrstve.

V apríli 1970 nastúpila ako VŠ nelekár na Oddelenie dg. a typizácie mykobaktérií (ODTM) do Krajskej nemocnice TBC a respiračných chorôb (KNT v Podunajských Biskupiciach). Táto nemocnica so širokým odborným zameraním v pneumológii, ale aj v ortopédii, chirurgii, gynekológii, urológii a v RTG dg., mala v tom období pôsobnosť pre spádové územie pacientov Západoslovenského kraja. V 80. rokoch 20. storočia sa mení názov nemocnice na Ústav tbc a respiračných chorôb, napokon od 90. rokov až do konca roka 2003 má celoslovenské pôsobenie s názvom Národný ústav tbc a respiračných chorôb (NÚTaRCH). Cieľom predmetného laboratórneho pracoviska bola izolácia pôvodcov tuberkulózy a mykobakteriôz z infekčných biologických vzoriek od pacientov s podozrením na tieto ochorenia, následná identifikácia bakteriálnych kmeňov a vyšetrenie ich citlivosti na antituberkulotiká (AT).

Menovaná v roku 1975 atestovala na ILF v Bratislave z Farmaceutickej analýzy 1. stupňa, v roku 1977 obhájila rigoróznou prácu a získala tak akademický titul RNDr.

Počas svojho pôsobenia okrem rutínnej diagnostickej činnosti sa zaoberala jednak pedagogickou výučbou lekárov zaradených do kvalifikačnej atestácie z pneumológie, ako aj publikačnými aj prednáškovými aktivitami na domácich a zahraničných odborných fórach.

Ako prvá v Slovenskej republike izolovala a identifikovala niekoľko u nás dovtedy neznámych druhov podmienene patogénnych mykobaktérií ako príčiny pľúcnych aj mimopľúcnych mykobakteriôz. Bola členkou tímu na vypracovanie Odporúčaných štandardných metód v mykobakteriológii. Spracovala nové štandardné postupy biochemickej identifikácie mykobaktérií iných ako *Mycobacterium tuber-*

culosis enzymatickými testami. Zaviedla do rutínnej dg. praxe Canettiho proporčný test pre vyšetrenie citlivosti mykobaktérií na AT. Vykonávala konzultačnú činnosť pri posudzovaní liečby pacientov s mykobakteriôzami.

V roku 1978 absolvovala na ILF 3-mesačný Kurz tropickej medicíny. V roku 1988 prospela na skúškach nadstavbovej špecializácie Biologické a mikrobiologické kontrolné metódy.

V roku 1990 po výberovom konaní sa udelením výnimky Ministerstva zdravotníctva SR stala ako nelekár primárkou Oddelenia dg. a typizácie mykobaktérií a zároveň aj vedúcou Národného referenčného centra pre mykobaktérie SR, z čoho vyplývala koordinačná spolupráca so 17 slovenskými dg. pracoviskami, aj úzka spolupráca s NRL pre mykobaktérie v Prahe. Systém externej kontroly kvality pre mykobakteriologické laboratória realizovala 2x ročne. V AHM-e ročne vychádzala podrobná česká aj slovenská Správa o činnosti laboratórií v mykobakteriologickej dg.

V roku 1993–1994 po absolvovaní kurzu technológie PCR dg. s medzinárodnou účasťou v Bazileji ako prvá v celej bývalej ČSR začala vyšetrovať dôkaz DNA/RNA *M. tuberculosis* v biologickom materiáli rýchlym molekulárno-biologickým testom, čím sa značne skrátila dlhá lehota diagnostiky TBC spojená s čakaním (3 až 6 týždňov) na kultivačný výsledok. Výsledné skúsenosti z viac ako 6500 vyšetrení publikovala priebežne v domácich a na medzinárodných odborných konferenciách.

V roku 2001 aktívne participovala na WHO kurze pre manažérov TBC laboratórií vo Varšave s prezentáciou epidemiologických a bakteriologických súvislostí výskytu mnohonásobnej rezistencie (MDR = multi drug resistance) *M. tuberculosis* kmeňov u TBC chorých v Slovenskej republike. V odbornosti mykobakteriológia publikovala 73 publikácií.

Spolupracovala na knihe autoriek Nevickej a Frecerovej: „Tuberkulóza u detí“, do ktorej napísala kapitolu Mikrobiologická diagnostika TBC a mykobakteriôz. Je autorkou 115 prezentácií na konferenciách a sympóziách.

V roku 2004 jej Česká lekárska spoločnosť J. E. Purkyně udelila diplom a pamätnú medailu za prínos v odbore pneumológia, SLK v roku 2006 diplom za dlhoročnú prácu v Klinickej mikrobiológii a Katedra pneumológie SZÚ v Bratislave jej v roku 2009 udelila diplom a čestné uznanie za dlhoročnú úspešnú spoluprácu pri ďalšom vzdelávaní a výchove pneumológov a fizeológov na Slovensku.

Od decembra 2003 do novembra 2005 pôsobila na Úrade verejného zdravotníctva SR ako vedúca NRC pre meningokoky SR, v decembri 2005 – apríl 2006 na ŠUKL-i na Oddelení registrácie liekov, od mája 2006 do novembra 2009 v neštátnom mikrobiologickom laboratóriu ako vedúca oddelenia pre dg. mykobaktérií so sídlom v nemocnici v Petržalke. V súčasnosti pracuje ako Odborný zástupca pre zabezpečovanie kvality medicínálnych plynov vo Fi Messer Slovaft.

K udeleniu vysokého ocenenia srdečne blahoželáme.

J. Čižmárik